

Vlaams
Parlement

ingediend op **838** (2020-2021) – Nr. 4
28 juni 2021 (2020-2021)

Advies

van de Raad van State

over het voorstel van decreet

van Andries Gryffroy, Robrecht Bothuyne, Willem-Frederik Schiltz,
Inez De Coninck, Tinne Rombouts en Wilfried Vandaele

tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009,
wat het invoeren van een databank
voor premies en subsidies betreft

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 69.690/3
van 28 juni 2021

over

een voorstel van decreet ‘tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat het invoeren van een databank voor premies en subsidies betreft’ (*Parl.St.* VI. Parl. 2020-21, nr. 838/001)

Op 21 juni 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Voorzitter van het Vlaams Parlement verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een voorstel van decreet ‘tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat het invoeren van een databank voor premies en subsidies betreft’ (*Parl.St.* VI. Parl. 2020-21, nr. 838/001).

Het voorstel is door de derde kamer onderzocht op 24 en 25 juni 2021. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, en Astrid TRUYENS, griffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Githa SCHEPPERS, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 28 juni 2021.

*

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling onder meer gemotiveerd als volgt:

“- dat het Energiebesluit van 19 november 2010 (...) bij verschillende premiesystemen expliciete termijnen oplegt waarbinnen de burger de aanvraag ‘op straffe van onontvankelijkheid’ (bijvoorbeeld artikel 6.4.1/6 m.b.t. de REG-premies het Energiebesluit van 19 november 2010, artikel 7.12.1, §4 van het Energiebesluit van 19 november 2010 met betrekking tot de sloop-en-heropbouwpremie, enzovoort) enkel via een webapplicatie moet indienen (of waarbij de facto een webapplicatie wordt gebruikt); Tevens bevat het voormelde besluit termijnen waarbinnen premieaanvragen moeten worden behandeld; dat voor de meeste van die premies er enkel een beperkte rechtsgrond in titel VIII van het Energiedecreet is opgenomen, of wat de REG-premies van de netbeheerders betreft een rechtsgrond voor het opleggen van openbaredienstverplichtingen in artikel 7.5.1 van het Energiedecreet, zodat aan de ‘nuance’ uit punt 2.2 van advies nr. 69.590/3 niet zomaar is voldaan; Dat de stelling van de Raad dan ook inhoudt dat er zodoende eigenlijk heden geen decretale rechtsgrond is voor de verwerking van dergelijke gegevens bij die bestaande premieaanvragen aangezien het louter indienen door de burger van een premieaanvraag via een webapplicatie volgens de VTC en de GBA al een verwerking op zich uitmaakt. Dat dit betekent dat onverminderd de termijnen die in de premieregelgeving op straffe van onontvankelijkheid zijn vastgesteld, een dergelijke verwerking dan eigenlijk niet zou mogen plaatsvinden en de burger zonder die decretale rechtsgrond de mogelijkheid niet zou mogen krijgen om die premies concreet aan te vragen, wat dan weer aanleiding zou geven tot het verval van een recht op die premies wegens niet tijdig aangevraagd; dat hierdoor de rechtszekerheid en investeringszekerheid van de burger, alsook het gerechtvaardigd vertrouwen, in het gedrang komt;”

Op grond hiervan kan de spoedeisendheid worden aanvaard.

*

2. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

¹ Aangezien het om een voorstel van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

STREKKING VAN HET VOORSTEL

3. Het voor advies voorgelegde voorstel van decreet van het Vlaamse Gewest strekt ertoe een hoofdstuk V ('Databank voor premies en subsidies') toe te voegen aan titel XII van het Energiedecreet van 8 mei 2009 (artikelen 3 en 4 van het voorstel). In dat hoofdstuk wordt het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (hierna: het VEKA) belast met het bijhouden van een databank voor premies en subsidies waarin "gegevens [worden] bewaard en verwerkt die noodzakelijk zijn voor de voorbereiding, ondersteuning, monitoring en evaluatie van het Vlaamse energie en klimaatbeleid, voor de aanvraag, toekenning of weigering, uitbetaling en terugvordering van de door of krachtens dit decreet ingevoerde premies en subsidies, voor de correcte toepassing van de voorschriften die op die premies en subsidies van toepassing zijn, voor het voorkomen, detecteren en vaststellen van energiefraude, en om te voldoen aan de rapporteringsverplichtingen die op de diensten van de Vlaamse overheid rusten". Die gegevens omvatten persoons- en identificatiegegevens van natuurlijke personen en rechtspersonen die een dergelijke premie of subsidie aanvragen of hebben aangevraagd, en gegevens over de investeringen waarvoor een premie of subsidie werd aangevraagd en verkregen (voorgesteld artikel 12.5.1, § 1, eerste lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009).

De doelstellingen van de databank worden opgesomd (voorgesteld artikel 12.5.1, § 1, tweede lid, van het Energiedecreet) en er wordt bepaald wie toegang heeft tot de gegevens in de databank, en wie verantwoordelijk is voor de verwerking van de gegevens (voorgesteld artikel 12.5.1, § 2, van het Energiedecreet van 8 mei 2009).

Voorts wordt in de mogelijkheid voorzien om voor wetenschappelijke en statistische doeleinden geanonimiseerde gegevens ter beschikking te stellen van belanghebbende instanties en om de gegevens te koppelen aan de gebouwenpas en aan de beschikbare gegevens in andere databanken van de Vlaamse of de federale overheid, van de netbeheerder of zijn werkmaatschappijen en van de beheerder van het vervoersnet (voorgesteld artikel 12.5.1, §§ 3 en 5, van het Energiedecreet van 8 mei 2009).

Ten slotte wordt ook de maximale bewaartermijn bepaald (voorgesteld artikel 12.5.1, § 4, van het Energiedecreet van 8 mei 2009).

Het aan te nemen decreet treedt in werking op de dag die volgt op de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad (artikel 5 van het voorstel).

VORMVEREISTEN

4. Het voorstel bevat bepalingen die de verwerking van persoonsgegevens betreffen.

Artikel 36, lid 4, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 'betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)' (hierna: AVG), gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van die verordening,

voorziet in een verplichting om de toezichhoudende autoriteit, in dit geval de Gegevensbeschermingsautoriteit bedoeld in de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’, te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking.²

Bijgevolg moet het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit worden ingewonnen vooraleer het voorstel kan worden aangenomen. De gemachtigde liet weten dat dit advies ondertussen werd gevraagd.³

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 4

5. Naar luid van het voorgestelde artikel 12.5.1, § 4, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 worden de gegevens in de databank voor premies en subsidies gedurende een periode van vijftig jaar bewaard met het oog op de wetenschappelijke en statistische verwerking ervan. Binnen die maximumtermijn kan de Vlaamse Regering voor specifieke gegevens die verband houden met specifieke premies en subsidies, een kortere bewaartermijn bepalen, *die niet langer is dan noodzakelijk*.

Vermits luidens artikel 5, lid 1, c), van de AVG de verwerking van persoonsgegevens moet worden beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt (“minimale gegevensverwerking”), mag niet alleen de door de Vlaamse Regering te bepalen bewaartermijn niet langer zijn dan noodzakelijk. Ook ten aanzien van de in het ontworpen artikel 12.5.1, § 4, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 bepaalde termijn van vijftig jaar moet kunnen worden aangetoond dat die termijn noodzakelijk is voor de door de gegevensverwerking nagestreefde doeleinden. Indien dat niet kan worden aangetoond, zal die termijn moeten worden aangepast.

Indien voor specifieke gegevens die verband houden met specifieke premies en subsidies vast zou komen te staan dat de in het voorstel bepaalde termijn van vijftig jaar⁴ niet noodzakelijk zou zijn, dan *moet*, gelet op het vereiste van minimale gegevensverwerking, de Vlaamse Regering een kortere termijn bewaartermijn bepalen. Het gaat derhalve niet om een loutere mogelijkheid, zoals het woord “kan” ten onrechte zou kunnen suggereren.

² Zie GwH 14 januari 2021, nr. 2/2021, B.7.3.

³ De gemachtigde bezorgde tevens advies 2021/48 dat de Vlaamse Toezichtscommissie voor de verwerking van persoonsgegevens op 24 juni 2021 over het voorstel heeft gegeven.

⁴ Of de in het licht van de vorige opmerking aangepast termijn.

6. In het voorgestelde artikel 12.5.1, § 5, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt bepaald dat in het kader van beleidsvoorbereiding en monitoring van de energieprestaties van gebouwen, en in het kader van beleidsevaluatie, de gegevens uit de databank voor premies en subsidies gekoppeld kunnen worden aan de gebouwenpas en aan de beschikbare gegevens in andere databanken van de Vlaamse of de federale overheid, van de netbeheerder of zijn werkmaatschappijen en van de beheerder van het vervoersnet.

Voor zover uit die bepalingen een verplichting zou voortvloeien voor databanken van de federale overheid om hun medewerking te verlenen aan de uitvoering van de voorgestelde regeling, die eenzijdig door de Vlaamse overheid wordt opgelegd, doen ze afbreuk aan de autonomie van de federale overheid met betrekking tot het regelen van haar instellingen en gaan ze bijgevolg de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest te buiten. Indien de medewerking van databanken van de federale overheid nodig wordt geacht voor de uitvoering van de ontworpen regeling, zal daartoe een samenwerkingsakkoord moeten worden gesloten overeenkomstig artikel 92*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’. De verwijzing naar de andere databanken van de federale overheid in de betrokken bepaling moet in elk geval uit het voorontwerp worden weggelaten.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Astrid TRUYENS

Wilfried VAN VAERENBERGH